

Warszawa, dnia 03 sierpnia 2020

**MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Podsekretarz Stanu
Ryszard Kamiński

Znak sprawy: PO.zs.50.6.2020

Zasad
04.08.20

Śląska Izba Rolnicza

wpłynęło *04.08.20*

Nr *444* zat.

Pan

Roman Włodarz

Prezes Zarządu

Śląskiej Izby Rolniczej

ul. Jesionowa 9A, 40-159 Katowice

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 01.07.2020 r. (data wpływu do MRiRW 15.07.2020 r) w sprawie kwalifikacji do obszarów z ograniczeniami naturalnymi (ONW) obrębów ewidencyjnych Turów i Bukowno zlokalizowanych w gminie Olsztyn, w związku ze zmianą rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 pragnę przedstawić następujące informacje i wyjaśnienia.

1. Zmiany wprowadzane w ww. rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi **dostosowują rozwiązania krajowe do prawa unijnego**. Zgodnie z rozporządzeniem nr 1305/2013¹ wyznaczenie zasięgów ONW z ograniczeniami naturalnymi prowadzono w oparciu o **jednolite na terenie całej UE kryteria biofizyczne** [odnośnie klimatu (długość okresu wegetacji, temperatura w okresie wegetacyjnym, brak wody), **gleby i klimatu** (słaba przepuszczalność gleby, uziarnienie gleby i kamienistość, głębokość strefy korzeniowej, słabe właściwości chemiczne, nadmierna wilgotność gleby), **ukształtowania terenu**]. Poza kryteriami biofizycznymi obowiązkowym elementem nowej delimitacji było wyłączenie ze wsparcia tych jednostek administracyjnych (gmin/obrębów ewidencyjnych), "... na których znaczące

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005.

ograniczenia naturalne zostały udokumentowane, ale przewyciężono je dzięki inwestycjom lub działalności gospodarczej, lub dzięki normalnej produktywności gruntów, lub jeśli metody produkcji lub systemy rolnicze rekompensują utracone dochody lub dodatkowe koszty..." (rozporządzenie nr 1305/2013, art. 32, ust. 3) – tzw. procedura zawężenia obszarów (ang. fine tuning). Szczegółowy opis procedury delimitacji znajduje się na stronie internetowej MRiRW².

2. Podstawową warstwą wydzielen obszarów ONW w oparciu o **kryteria biofizyczne** w Polsce była aktualna cyfrowa mapa glebowo-rolnicza w skali 1: 25 000, aktualny i jednolity dla całej Polski numeryczny model terenu (DEM), jednolita dla całego kraju informacja o powierzchni użytków rolnych w gminach/obrębach ewidencyjnych, aktualna mapa pH gleby dla całej Polski, aktualne dane dotyczące warunków klimatycznych Polski. Natomiast **procedura zawężenia obszarów** była prowadzona przede wszystkim na podstawie danych Polskiego FADN³, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (System Identyfikacji Działek Rolnych oraz System Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt). Z uwagi na ściśle naukowy charakter proces wyznaczenia ONW był prowadzony przez Instytuty naukowe (IUNG-PIB oraz IERiGŻ-PIB). Pozwoliło to w sposób spójny dla całego kraju ocenić, które gminy i obręby ewidencyjne spełniają kryteria biofizyczne i procedurę zawężenia obszarów. Dzięki temu zapewniona została obiektywność, dokładność i aktualność nowego wyznaczenia ONW.
 3. W trakcie wyznaczania ONW utrzymano dotychczasowe (tj. obowiązujące w okresie 2004-2018) podejście do zróżnicowania stawek w zależności od stopnia ograniczeń naturalnych mierzonych krajowym wskaźnikiem Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej (WWRPP). **Do ONW z ograniczeniami naturalnymi strefy I** zostały zakwalifikowane obszary z wartością **WWRPP powyżej 52 pkt.**, natomiast do **ONW z ograniczeniami naturalnymi strefy II** zostały zakwalifikowane obszary z wartością **WWRPP równa lub poniżej 52 pkt.**
- Przypominam, że wskaźnik WRPP jest miarą opisującą jakość i przydatność gleb, warunki klimatyczne, stosunki wodne oraz warunki rzeźby terenu, oddając wpływ tych czynników na potencjał plonowania. Wymienione czynniki (wskaźniki cząstkowe) są punktowane w odpowiedniej skali, której zakres ustalono w zależności od ich znaczenia w tworzeniu plonu. Największą wagę w waloryzacji (liczbę punktów) ma jakość i przydatność gleb, oszacowana na podstawie klas bonitacyjnych i kompleksów przydatności rolniczej gleb. Warunki rzeźby charakteryzowane są za pomocą wymiernego wskaźnika waloryzacji wyprowadzonego na podstawie klasyfikacji spadków terenu i typu rzeźby. Jakość stosunków wodnych punktowana jest na podstawie ilości wody jaką może retencjonować profil glebowy ze względu na skład granulometryczny poszczególnych poziomów gleby oraz położenie w rzeźbie terenu. Waloryzację klimatu przeprowadza się na podstawie danych meteorologicznych z wielolecia (opadów, temperatury i długości sezonu wegetacyjnego).

² <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/delimitacja-onw-wedlug-nowych-zasad-ue>

³ System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych.

4. Chcąc zachować dużą dokładność⁴ nowych wydziełów ONW, prace prowadzone były w oparciu o szczegółowe i aktualne dane. Dotyczy to również wartości WWRPR. IUNG-PIB w oparciu o dane dotyczące klasoużytków oraz warunków klimatycznych dokonał aktualizacji ww. wskaźnika, a jego wartość została wyliczona do każdego obrębu ewidencyjnego w Polsce. W trakcie wydziełów ONW prowadzonych w latach 2003-2004 z uwagi na ograniczenia w dostępie do danych oraz sposobie ich przetwarzania nie było możliwe pełne odzwierciedlenie siły ograniczeń naturalnych dla produkcji rolnej na wysokość płatności ONW w każdym obrębie ewidencyjnym. W latach 2003-2004 w sytuacji, gdy gmina posiadała na swoim terenie zróżnicowane warunki produkcji rolnej (część obrębów ewidencyjnych z dobrymi warunkami, część z gorszymi, czy skrajnie niekorzystnymi) wysokość płatności ONW była wypadkową wartości WWRPP dla gminy (wartość WWRPP dla gminy Olsztyn w latach 2003-2004 wynosiła 47,3 pkt.). Aktualnie, dysponując dokładnymi (poziom obrębu ewidencyjnego) danymi w zakresie WWRPP zdecydowano o wykorzystaniu tego narzędzia do zróżnicowania stawki płatności ONW. Wymusiło to zmiany w odniesieniu do części obrębów ewidencyjnych. W przypadku gminy Olsztyn oznacza to przesunięcie obrębu ewidencyjnego Turów (dla którego wartość WWRPP wynosi 53,6 pkt.) oraz obrębu ewidencyjnego Bukowno (dla którego wartość WWRPP wynosi 59,4 pkt.) do ONW z ograniczeniami naturalnymi strefy I.

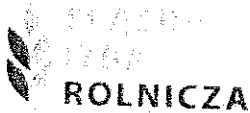
Jednocześnie informuję że kserokopia pisma rolników gospodarujących na terenie obrębów ewidencyjnych Turów i Bukowno w gminie Olsztyn, o której mowa w Pana piśmie, do przesłanej do MRiRW korespondencji nie została dołączona.

Z poważaniem,

Ryszard Kamiński

Podsekretarz Stanu

⁴ Wychodząc naprzeciw wnioskowi producentów rolnych oraz samorządów gmin, którzy zwracali uwagę, że delimitacja ONW na poziomie gminy nie odzwierciedlała pełnego zróżnicowania przestrzeni produkcyjnej – część gminy posiada dobre warunki a inna część skrajnie niekorzystne. Dlatego też w procesie delimitacji wykorzystane zostały jednostki mniejsze niż gmina, tj. obręby ewidencyjne.

Śląska Izba Rolnicza

42-622 Świerklaniec, ul. Parkowa 20

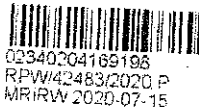
Adres do korespondencji:

ul. Jesionowa 9A, 40-159 Katowice

tel./fax. 32/2580-445 www.sir-katowice.pl e-mail: biuro@sir-katowice.pl

L. dz. SIR/K/080/06/2020

Katowice 01.07.2020 r.

Pan

Jan Krzysztof Ardanowski

Minister

Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Zarząd Śląskiej Izby Rolniczej w imieniu rolników prowadzących swoje gospodarstwa w obrębach Turów i Bukowno, gmina Olsztyn, powiat częstochowski, województwo śląskie, których kserokopię pisma przesyłamy w załączeniu, a zarazem rozumiejąc konieczność dostosowania polskiego prawa do przepisów Unii Europejskiej i zaleceń Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, zwraca się z uprzejmą prośbą o ponowne przeanalizowanie i wyliczenia (WWRPP) dla obszarów Turów ONW_5 i Bukowno ONW_5 oraz zmianę klasyfikacji dla tych obszarów na ONW_6.

Po przeanalizowaniu różnic w zakwalifikowaniu wyżej wymienionych obrębów do płatności i obszarów sąsiadujących z w/w obszarem, którym w wyniku delimitacji wyznaczono obszar ONW_6, choć występuje na nich taka sama niekorzystna struktura gleby, terenu i klimatu, Zarząd ŚIR wyraża wątpliwość czy obszary Turów i Bukowno zostały prawidłowo zweryfikowane pod względem kryteriów, na podstawie których wyznacza się obszary ONW i prosi o ponowne przeanalizowanie powyższej sprawy.

Z poważaniem

PREZES ZARZĄDU

mgr inż. Roman Włodarz